

A lelkem mindig veszedelemben van

Időpont: Szentháromság utáni 13. vasárnap, 1956. augusztus 26.

Alapige: Lukács 10, 23-37.

És a tanítványokhoz fordulván, monda ő magoknak: Boldog szemek, a melyek látják azokat, a melyeket ti láttok. Mert mondom néktek, hogy sok próféta és király kívánta látni, a miket ti láttok, de nem látták; és hallani, a miket hallotok, de nem hallották. És ímé egy törvénytudó felkele, kísértvén őt, és mondván: Mester, mit cselekedjem, hogy az örök életet vehessem? Ő pedig monda annak: A törvényben mi van megírva? mint olvasod? Az pedig felelvén, monda: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből és minden erődből és teljes elmédből; és a te felebarátodat, mint magadat. Mondta pedig annak: Jól felelél; ezt cselekedd, és élsz. Az pedig igazolni akarván magát, monda Jézusnak: De ki az én felebarátom? Jézus pedig felelvén, monda: Egy ember megy vala alá Jeruzsálemből Jerikóba, és rablók kezébe esék, a kik azt kifosztván és megsebesítvén, elmenének, és ott hagyák félholtan. Történet szerint pedig megy vala alá azon az úton egy pap, a ki azt látván, elkerülé. Hasonlóképen egy Lévitá is, mikor arra a helyre ment, és azt látta, elkerülé. Egy samaritánus pedig az úton menvén, odaért, a hol az vala: és mikor azt látta, könyörületeségre indula. És hozzájárulván, bekötözé annak sebeit, olajat és bort töltvén azokba; és azt felhelyezvén az ő tulajdon barmára, vivé a vendégfogadó házhoz, és gondját viselé néki. Másnap pedig elmenőben két pénzt kivévén, adá a gazdának, és monda néki: Viselj gondot reá, és valamit ezen fölül reáköltesz, én mikor visszatérek, megadom néked. E három közül azért kit gondolsz, hogy felebarátja volt annak, a ki a rablók kezébe esett? Az pedig monda: Az, a ki könyörült rajta. Mondta azért néki Jézus: Eredj el, és te is a képen cselekedjél.

A mai igében foglalt elbeszélés az irgalmas samaritánusról úgy él a köztudatban, mint példázat. Példázat is abban a tekintetben, hogy önmagán túl mutat s egy igazságra akar szemléltetés útján megtanítani. Aligha példázat azonban abban a tekintetben, hogy csupán költői alkotás, kitalált történet, amely mögött nincs ott az élet valósága. Ha ugyanis ennek a példázatnak nem volna történeti magva, aligha lehetne megmagyarázni azt a türelmet, mellyel a törvénytudó végighallgatja. Ez a törvénytudó ugyanis tudományát fitogtatni szerető, vitatkozó kedvű ember, aki aligha túrná el szó nélkül a papnak, a levitának, tehát az egyháznak azt a gyalázását s a samaritánusnak, tehát az ellenségnek azt a felmagasztalását, mely ebből a példázatból kitűnik. Vagy egyszerűen tagadná, hogy ilyen pap és levita van, de ilyen samaritánus sem található az ő

véleménye szerint, vagy védelmébe venné az egyház embereit mondván, hogy az útfélen hagyott „félholt” /30. v./ embert bizonytalán halottnak gondolták s ezért nem mertek hozzányúlani félvén attól, hogy a templomi szolgálatra a halott érintése által tisztátalanokká válnak. Ezt a tiltakozást és védekezést csak a tények beszéde hallgattathatja el a törvénytudó ajakán. Tudja, hogy – sajnos – ez a történet igaz. Nemcsak a könnyelmű ember valóság, aki egymagában nekivág a rablók járta vad vidéknek, nemcsak a rablótámadás megtörtént történet, hanem a pap és a levita gyalázatos viselkedése is, meg a samaritánus irgalmas cselekedete is.

Jézus korában is történet volt ez a példázat, ma is az. Ma is vannak könnyelmű emberek, gonosz rablók, ma is sokszor megy el az útjába került nyomor mellett önmagát féltő önzéssel és közönnyel a másik ember, néha még az egyház is és ma is sokszor onnan jön a segítség, ahonnan legkevésbé várná az ember. Felületesen kezelő azonban ezt az ígét, ha csak a szociális helyzetre vonatkozó erkölcsi parancsot olvasnók ki belőle. Ebben a példázatban Jézus a saját képét rajzolta meg az irgalmas samaritánusban /Ezékiel 16,6-10./ s a bűn áldozatát a jerikói utasban. Szabad és lehet tehát – anélkül, hogy ezzel a példázatnak e földi, szociális üzenetét elnémitánók – átvinni a példázatot lelki síkra is. Maga Jézus is nagyobb veszedelemnek tartja a lélekrablókat, mint a testi gyilkosokat. Ezért mondja: „Ne féljete azoktól, akik a testet ölik meg, a lelket pedig meg nem ölhetik; hanem attól féljete inkább, aki mind a lelket, mind a testet elvesztheti a gyehennában.” /Máté 10,28./ A lelki kárvallást is minden testi kárvallásnál nagyobbabbnak tartja, mikor így szól: „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az ő lelkében kárt vall?” /Máté 16,26./ Márpedig ez igen könnyen megtörténhetik. A 119. zsoltár írója is úgy látja, hogy „a lelkem mindig veszedelemben van”. /109. v./

1. A lelkem mindig veszedelemben van, mert az élet rablók járta országút.

A Jeruzsálemből Jerikóba vezető út is ilyen rablók járta országút volt. Vad sziklái közt ott tanyáztak a mindenre elszánt gonosztevők és lesték áldozataikat. Nem is igen mertek az utasok egyedül nekivágni a veszélyes útnak, hanem megvárták, míg többen összegyűlnek s akkor karavánokba tömörülve vágtek neki. Nem tudjuk, hogy a példázatbeli utast mi vitte rá arra, hogy ne törődjék ezzel a biztonsági, bevált gyakorlattal. Talán valami kötelesség hajtotta, mely nem tűrt halasztást. Talán valami bombaüzet várta Jerikóban s ezt nem akarta elszalasztani. Talán a szerelme volt ott s ahhoz sietett. Hetyke önbizakodással rázta le magáról a figyelmeztetéseket. Elrettentő példákra azzal válaszolt talán, hogy az egyház emberei is maguk járnak azon az úton s mégsem történik semmi bajuk.

Az élet is ilyen veszedelmes vállalkozás. Születésünk pillanatától utolsó leheletünkig mindig körülöttünk ólálkodik az ős ellenség, a nagy lélekgyilkos, a Sátán. Kísér, mint az árnyék. Nemcsak a világ széles országútján, hanem még a keresztyén élet keskeny útján is. Velünk olvassa és magyarázza nekünk a bibliát. Belebeszél az imádságainkba. Mellénk ül a templompadba és elszórakoztat minket. Legszentebb érzéseinket is beszennyezi és vámot szed legjobb szándékunkból is.

Vannak azonban az életben egészen különleges veszélyzónák is. Ilyen volt a jerikói út is. Igaz ugyan, hogy Jeruzsálem nyílt utcáján is érhetett volna valakit rablótámadás, de azért ennek sokkal kisebb volt a lehetősége, mint annak, hogy a jerikói úton éri mindez. A lélek számára is vannak ilyen veszélyzónák. Ráfizet, aki nem hallgat a figyelmeztetésre. Hallgass hát azokra, akik a veszély piros lámpáját gyújtják meg előtted egy-egy út előtt! Nem hatalmaskodni akarnak fölötted, vagy szekírozni, nem ósdi vaskalaposság ez tőlük, vagy nyárspolgári kicsinyeskedés. Ők már jártak a veszélyzónában, magukon tapasztalták, vagy más szomorú áldozatokon látták, hogy mi vár ott rád s ettől szeretnének megkímélni. Ezért mondják: Ne menj el oda! Ne barátkozz ezzel! Ne olvasd el azt a könyvet! Ne nézd meg azt a filmet! Ne érvelj velük szemben azzal, hogy másokkal sem történt semmi baj! Az, hogy másokat megőrzött Isten kegyelme, nem jogosít fel téged arra, hogy játsszál a tűzzel. Ne hallgass azokra, akik ezért gyávának csúfolnak, anyámasszony katonájának neveznek s az önérzetedet akarják feltüzélni! Nem bátrak ők, csak irigyek. Szeretnék, ha te is elbuknál s bűnöd mentegethetné az ő bűnüket.

A lelki életben is vannak helyek, ahol ki van írva: A vezeték érintése életveszélyes. A pokol-központ magasfeszültségű árama van benne. Ne nyúlj hozzá! Ne felejtse el, hogy az élet veszélyekkel van tele, a lelkem mindig veszedelemben van! Némelyik bibliafordítás így fordítja ezt a zsoltárverset: Lelkemet mindig a tenyeremen hordozom. Hordozd tenyereden a lelkedet! Tartsd mindig szemed előtt, mint drága kincset!

2. A lelkem mindig veszedelemben van, mert akik segíthetnének, sokszor veszni hagynak.

A pap és a levita veszni hagyják a szegény, vérben úszó utast. Nem könyörülnek rajta. Csak magukra gondolnak s tovasietnek. Tulajdonképpen még magukra sem gondolnak igazán, mert akkor eszükbe jutna: Hátha velem történnék ez? s akkor megtennék a szegény utassal azt, amit hasonló esetben ők is elvárnának mástól. Nem gondolnak a hivatásukra sem. Az egyház emberei. A lélekmentés szolgálatában állnak, de most eszükbe sem jut, hogy az a szegény ember az árokparton az örökkévalóság küszöbén fekszik. Nem gondolnak arra, hogy amit cselekszenek, azzal ők maguk is rablógyilkosok lesznek. Elrabolják a nyomorgóktól az egyházba, az Isten embereibe vetett hitet s gyilkosaivá lesznek annak, akit megmenthettek volna.

Az, hogy később az irgalmas samaritánus könyörül a nyomorulton, nem enyhíti bűnünket, mert „aki tudna jót cselekedni és nem cselekszik, bűne az annak.” /Jakab 4,17./

És te nem mégy-e el sokszor érzéketlenül a bűn áldozatai mellett? Kárhozat kapujában fetregő lelkek hevernek előtted. Az egyiknek talán csak egy kis anyagi segítség kellene s meg lehetne menteni. A másiknak talán csak egy kis szeretet, pár jó szó, meleg cirógatás, mit eddig hiába keresett az életben. A harmadiknak egy érte s vele mondott imádság. A negyediknek az evangélium hirdetése, a Krisztus büntörlő véréről szóló bizonyágtétel. Te pedig veszni hagyod őket. Félsz a lélekrablóktól s közben magad is lélekrabló leszel. Reszketsz, hogy a lelked mindig veszedelemben van s közben engeded, hogy a másé elpusztuljon a veszedelemben.

A felebarátság nemcsak jog, hanem kötelesség is. Nem úgy kell feltenni a kérdést, mint a törvénytudó: Ki az én felebarátom? /29. v./, hanem úgy, amint Jézus: Kinek vagyok én a felebarátja? /36. v./ Igaz, hogy mindenki a felebarátom s ezért várhatom a segítségét, de az is igaz, hogy mindenki a felebarátom s ezért joggal várhatja a segítségemet.

3. A lelkem mindig veszedelemben van, de Krisztus irgalma mindig mellettem áll.

A szegény utas onnan kap segítséget, ahonnan legkevésbé várta. A samaritánusok ellen sokat vétett. Lenézte, kicsúfolta, hitéből s fajtájából kitagadta őket. Tőle igazán csak azt érdemelné, hogy hagyja veszni. Nem ezt teszi. Félreteszi az ellenségeskedést, legyőzi a gyűlöletet és segít. Kockáztat veszélyt, időt, erőt, vagyont, pénzt áldoz. Nemcsak elsősegélyt nyújt, hanem alaposan segít. Mindezt minden nagyképűség nélkül csendben és rejtetten.

Ezt tette velünk Krisztus. Lejött az élet rablók járta országútjára. Nem úgy talált ránk véletlenül, hanem keresett minket. Többet tett, mint az irgalmas samaritánus. Nemcsak bűnbocsánat balzsamával gyógyíttatta bűn mardosta lelkünket, hanem az életét is feláldozta értünk. Őt nem hagyta nyugodtan dolgozni az ő s lélekgyilkos. Hadaival megtámadta. A kereszten megölte. De mi megmenekültünk.

Lehet-e ezt elfelejteni? Lehet-e, hogy egy lélek, akit megmentett Krisztus a nagy veszedelemből, veszni hagyjon más, veszedelemben forgó lelket? Az Isten iránti hálás szeretet nagy törvénye nem parancsolja-e, hogy a megmentett lélek álljon a lélekmentés szolgálatába?

Így lesz az ige erkölcsi parancsából evangélium s az evangéliumból megint erkölcsi parancs: „Eredj el, és te is akképpen cselekedjél!” /37. v./ Ámen.